

Branchemøde satte fokus på klima-indsatsen i forsyningssektoren

Dansk Fjernvarme, Danva og Institut for fremtidsforskning var indbudt til ABB's branchemøde for at debattere fremtidens indsats mod klimaforandringer.

BRANCHEMØDE

Af journalist Flemming Linnebjerg Rasmussen, Dansk Fjernvarme

Både varme- og vandforsyning er afgørende, når det handler om at begrænse klimaforandringerne, og netop disse to sektorer var indbudt til debat, da teknologivirksomheden, ABB for nylig, var vært ved et branchemøde i København.

Dansk Fjernvarmes direktør, Jørgen G. Jørgensen, og direktøren for Dansk Vand- og Spildevandsforening (Danva), Carl-Emil Larsen, var inviteret til at komme med indlæg om, hvordan henholdsvis varme- og vandsektoren kan bidrage til en styrket klimainsats i de kommende år. Samtidig var direktør for Institut for Fremtidsforskning, Axel Olesen, mødt frem for at bidrage med sine tanker om, hvad fremtiden bringer, og hvilken betydning tendenserne i tiden kan få for forsyningssektoren.

For at starte med de store linjer lagde fremtidsforskeren for. Det skete med en konklusion om, at det generelt bedst kan betale sig at gå ud fra, at det, man regner med vil ske, rent faktisk ikke kommer til at ske. Historien har gang på gang vist, at eksperter har skudt helt ved siden af, når det gælder om at kigge i krystalkuglen.

Til gengæld identificerede Axel Olesen en række "megatrends", hvilket vil sige en række meget stærke og overordnede udviklingstendenser i tiden, der kommer til at påvirke alle dele af samfundet. Et eksempel er, at vi helt generelt vil være klogere om ti år end i dag, vi vil simpelt hen

Dansk Fjernvarmes direktør, Jørgen G. Jørgensen, deltog i en paneldebat ved ABB's branchemøde i København sammen med blandt andet Danvas direktør, Carl-Emil Larsen (th). Foto: Flemming L. Rasmussen.

have markant mere viden til rådighed. Vi vil opdage nye sammenhænge, og nye teknologier, der dårligt nok er på tegnebrættet i dag, kan have fået et altafgørende gennembrud. Globaliseringen udbygges fortsat, og samtidig sker der ifølge Axel Olesen en gradvis individualisering. Andre tendenser er blandt andet, at alt vil gå hastigere samtidig med, at samfundet vil udvikle sig hen imod at være mere og mere komplekst.

- Det, vi kan gøre, er, at se på disse megatrends og spørge os selv, hvad de kan betyde for os - eksempelvis på det enkelte fjernvarmeværk, sagde Axel Olesen.

Symboler eller viden

Axel Olesen fremhævede, at mennesket generelt har en tendens til at

begrænse sig til at se utrolig kort tid frem. Han fremviste resultater fra en undersøgelse, hvor erhvervsledere var blevet bedt om at komme med deres definition på, hvad kort og langt sigt egentlig vil sige. Kun tre procent identificerede langt sigt som værende mere end 10 år ude i fremtiden. 33 procent mente, at det var tidsrummet mellem fem og ti år fremme, mens hele 40 procent mente, at blot to år er lang tid.

Der er, ifølge fremtidsforskeren, imidlertid grund til at holde sig både den nære og den lidt fjernere fremtid for øje, når man som individ eller virksomhed analyserer de udfordringer, man vil blive mødt af.

Når det gælder den fremtidige energiforsyning, havde Axel Olesen

også et par pointer. Eksempelvis noterede han sig, at der i realiteten ikke findes realistiske fremtidsscenerier, der ikke indebærer, at der fortsat i et eller andet omfang stadig bruges fossile brændsler. Han vurderede, at den barske sandhed kunne være værd at kommunikere til omverdenen, der kunne tænkes at forvente noget andet.

Han konstaterede også, at det ganske enkelt bliver nødvendigt at udnytte al tilgængelig energi, og at det var værd at tænke på, hvad det kan betyde for fjernvarmesektoren. I den sammenhæng så han også en tendens i, at det, der efterspørges i eksempelvis USA, i højere grad er individuelle energiløsninger til det enkelte hjem frem for kollektive systemer.

- Og den udvikling er jo et eller andet sted en trussel mod konceptet i fjernvarmen. Især hvis vi forudsætter, at disse teknologier ganske givet vil blive effektiviseret, fastslog Axel Olesen.

Fremtidsskiteren skitserede afslutningsvis to retninger, den fremtidige energipolitik kan bevæge sig i: En symbolsk eller en vidensbaseret politik.

Den første er mere kortsigtet end den anden og præget af et behov for at vise politisk initiativ, mens vidensbaseret energipolitik undgår suboptimering og satser på langsigtede løsninger baseret på al den tilgængelige viden. Axel Olesens opfattelse var, at det i høj grad er forsyningssektorens opgave - men også dens store chance - at bidrage til, at det er den vidensbaserede energipolitik, der bliver ført i fremtiden.

Brug for velkvalificeret debat

Dansk Fjernvarmes direktør, Jørgen G. Jørgensen, var ikke mange sekunder inde i sit indlæg, før han understregede, at den aktuelle hjemlige energi- og klimadebat ikke var særlig velkvalificeret, og at fjernvarmesektoren ellers i sagens natur netop

var interesseret i en vidensbaseret energipolitik.

Efter Jørgen G. Jørgensens opfattelse er det i hvert fald helt klart vidensbaseret at gøre sig alle de muligheder, fjernvarmen skaber for fremtidens energipolitik, klart. Her understregede han især én ting tydeligt:

- Fjernvarme er ikke energi, det er infrastruktur. Det er faktisk en misforståelse, vi ofte møder. Men det er afgørende at sige det på den måde, fordi fjernvarmens styrke jo netop er, at den kan anvende alle mulige forskellige brændsler i samme system. Fjernvarmen kan nyttiggøre overskudsvarme fra elproduktion, fra afbrænding af affald og fra industrien. Og fjernvarmen kan udnytte alle de nye energikilder, der kommer til i fremtiden

Jørgen G. Jørgensen talte i sit indlæg blandt andet om behovet for, at

(Fortsættes næste side)

KOM IND
I VARMEN

Fjernvarme

Vi ses i København
Vi gi'r en kop kaffe på Dansk Fjernvarmes stand

Dansk Fjernvarme

(Fortsat fra forrige side)

begrebet "primære energifaktorer" vinder indpas i den danske energi-debat, netop som et led i at skabe en vidensbaseret energipolitik. Primære energifaktorer værdisætter de forskellige brændsler efter deres miljø-belastning og synliggør derigennem den samlede mængde energi, der går til at producere en energienhed ude i et hus. Systemet kan efter direktørens opfattelse være med til at sikre en tiltrængt helhedsbetragtning i energipolitikken.

I forlængelse af snakken om primære energifaktorer brugte Jørgen G. Jørgensen et eksempel omkring energibesparelser til at understrege sin pointe om, at man i energipolitikken altid bør tilstræbe et helhedssyn for at undgå uheldige suboptimeringer.

Hans eksempel viste, at det ensidige fokus på slutforsøg, når det handler om energibesparelser, kan føre til et større samlet faktisk energiforbrug - eksempelvis hvis man skifter en mængde fjernvarme baseret på overskudsvarme ud med en lidt mindre mængde el, som til gengæld er produceret på kul.

- Direkte vidensbaseret er ikke det ord, der falder mig ind, når jeg skal beskrive sådan noget, konstaterede Dansk Fjernvarmes direktør og sigtede dermed endnu engang tilbage til Axel Olesens skel mellem symbolsk og vidensbaseret energipolitik.

Strålende fremtid venter

Dansk Fjernvarmes direktør satte ikke fjernvarmens lys under en skæppe, da han til sidst i sit indlæg samlede op på udsigterne for fjernvarmesektoren på kort og langt sigt, blandt andet med fokus på den klimadebat, der har sat sig på dagsordenen.

På kort sigt vurderede Jørgen G. Jørgensen, at der vil komme mere biomasse ind i fjernvarmesektoren, andelen af kraftvarme vil blive mindre på grund af markedsorienteringen af elproduktionen, og samtidig vil elpatroner og varmepumper vinde indpas, blandt andet for at udnytte de stigende mængde vindmøllestrøm.

Adm. direktør for Institut for Fremtidsforskning, Axel Olesen, skitserede på ABB's branchemøde to retninger for fremtidens energipolitik: Symbolsk og vidensbaseret. Han mente, at det i høj grad er op til energisektoren selv at sørge for, at politikken bliver baseret på viden og ikke på kortsigtet symbolpolitik.

Endelig vil der enkelte steder ske et fravalg af fjernvarme, fordi der, især i nyudstyknings, bygges lavenergi-huse.

På lidt længere sigt var det direktørens vurdering, at der på alle måder vil komme mere vedvarende energi ind i det danske energisystem i form af eksempelvis vind, bølgekraft, solvarme og jordvarme. Her kommer fjernvarmen til sin ret som distributionssystem. For fjernvarmen ligger der desuden en mulighed i at udnytte overskudsvarme med lav temperatur til såkaldt "kold fjernvarme".

- Alt i alt har fjernvarme en strålende fortid og en endnu mere strålende fremtid, lød det selvsikkert fra Jørgen G. Jørgensen.

Vandsektor med eget sparemål

Den danske fjernvarmesektor kan altså ifølge Dansk Fjernvarmes direktør bidrage til indsatsen på en lang række måder. Også vandsektoren forventes at bidrage til en styrket klimaindsats fremover.

Det er baggrunden for, at brancheorganisationen, Danva, i samarbejde med Elsparefonden, har lanceret en plan, der skal nedbringe sektorens eget elforbrug.

Det var organisationens direktør, Carl-Emil Larsen, mødt frem for at fortælle deltagerne ved branchemødet om, og faktisk udgør elforbruget

i vand- og spildevandssektoren hele 800 GW hvilket svarer til 2,4 procent af det danske elforbrug.

- Kampagnens mål er at spare 25 procent af forbruget i løbet af fem år. Det vil give en årlig CO₂-reduktion på 100.000 tons og skabe besparelser på omkring 150 millioner kroner. Det er da værd at gå efter sagde Carl-Emil Larsen.

Kampagnen har imidlertid endnu ikke for alvor taget fart. Det kunne Danvas direktør konstatere over for forsamlingen, som altså både rummede folk fra vand- og varmesektoren. Danva har således fået gennemført en spørgeskemaundersøgelse, som handler om vandsektorens arbejde med energibesparelser, og undersøgelsen viser, at der mange steder er et uudnyttet potentiale for at gøre mere. Eksempelvis svarer henholdsvis 41 procent af de adspurgte i spildevandssektoren og 48 procent af de adspurgte i vandsektoren, at de slet ikke kender deres eget besparelsepotentiale.

Der er således nok at tage fat på for både vand- og varmesektoren, når det gælder fremtidens klimaindsats. Afslutningen på ABB's branchedag var en god diskussion mellem indlægsholdere og deltagere, hvor idéerne og holdningerne i hvert fald ikke manglede.

fr@danskfjernvarme.dk